

rig Mand, uden at nogen eneste Minister i Sene af Nar tænker paa en ny Bonitering. Det er altsaa, som jeg gjættede, at disse Søer skulde ligge, til en Gang Folkethinget, Landstinget og Regjeringen blive enige om en ny Matrikul, saa længe skulle Gierne af disse Søer, Danne og Pytter have den enorme Fordel at have Skattefrihed for deres Forder, og det er de bedste Arealer i Landet, det er og bliver en Sandhed. Ministeren kan lægge Skylden, hvor han vil, paa mig kan han ikke lægge den og heller ikke paa dette Thing. Er der Noget, der bærer Skylden for, at denne uforholdsmæssige Beskatning kan gaa Nar ud og Nar ind, trods det, at enhver Landinspektør ser det, uden at Administrationen griber til Foranstaltninger derimod, saa er det Ministeriet. Jeg siger, at det er en mærkbarlig Bogis, at de inddæmmede Forder bedre kunne betale baade Hartkornsskat og Gammelskat end disse Søer, som ere frugtbare lige strax, saa snart man lader Vandet løbe af dem, og altsaa maa kunne betale nogen Skat. De ere, som jeg tidligere har sagt, privilegerede i al Evighed, det vil sige naturligtvis, indtil Lovgivningen gjør en Forandring deri. Men det kan ikke nægtes, og Ministeren har ogsaa indrømmet det, at der er og bliver en fabelagtig Forskjel mellem de Arealer, der baade ere begunstige af Naturen og ved Skattefættelsen, og de andre, som baade have Statten og Naturen imod sig, nemlig de inddæmmede Arealer. Disse kæmpe baade mod Vind og Veir og mod Regjeringen med; de andre gaa i Skygge og Solstun en Mennestealder igjennem, uden at Noget rører dem. Jeg har brugt det Udtryk „Ministeriets Embedsmænd“. Jeg siger, at hele Indenrigsministeriet, for saa vidt Matriklen ligger under det, og hele Finansministeriet, for saa vidt Skatteansættelsen ligger under det, have et mærkbarligt Die for Skatteobjekter, naar de kunne være saa hidfige paa at lægge Skat paa den allerubehageligste Forbrugsstanden. Disse Søer, som — jeg veed ikke, om det er for lidt eller for meget sagt — udgjøe 20,000 Tdr. Land, betale hverken Skat af Tobak, Brændevin eller af deres Hartkorn. Der tror jeg, at der var noget mere at tage fat i end at lægge en Brøkskat paa noget Sukker, men som sagt, jeg har ikke berørt det, jeg har blot fremhævet de Modsigninger, der ere til Stede, og det kommer Ministeriet aldrig ud over. Hvad det angaar, at Havet er offentlig Eiendom, da er det jo klart, for det Første fordi, hvis det ikke var Tilfældet, saa var Ministeriet eller Regjeringen nødt til at opstille visse Regler, for at ikke Handel, Søfart eller Fiskeri ligefrem skulde blive udelukkede. Nødvendig-

heden heraf har jeg heller ikke nægtet, men jeg paastaar, at den Bonitering, der lægges paa disse Forder, bliver skjæv, naar der ikke hver Gang kommer en ministeriel Resolution for, hvorledes Boniteringen skal være. Dette er ikke Stedet til at paavise den mærkbarlige Modsigning, der er mellem denne Bonitering og den Bonitering, der lægges paa Udskrivning af Forder, som ligge paa det Høie og Tørre. At der ikke er udgaaet en nøagtig Instrux til vedkommende Landinspektører, er ikke min Skyld. Er der Noget, der bærer Skylden derfor, saa er det det Ministerium, hvorunder det hører, men det er aldrig faldet mig ind at bebrejde den høitærede Indenrigsminister, der nylig har tiltraadt sin Post, Noget i den Retning. Overfor de to ærede Medlemmer, som saa velvillig have omtalt mit Forslag, skal jeg ikke gjøre nogen Bemærkning. Jeg mener nu rigtignok, at det ærede Medlem for Randers Amt (Th. Christensen) er gaaet vel meget ud i det Store ved at ville eftergive 5 Millioner i Gammelskat. Han vil jo vel have det igjen paa anden Maade, og det er jo ogsaa muligt, at dette kunde lade sig gjøre; men skal jeg befatte mig dermed, vil Sagen jo blive kvalt, det indser jeg nok; det vil jeg overlade til Andre, som har større Kræfter end jeg. — Naar det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagd) mente, at der kunde gjøres en Restriktion med Hensyn til Lovforslaget, saa erkjender jeg, at noget Saadant kunde der nok blive Tale om. Mit Hovedsiemed har været at bringe denne Sag under Debat; thi saa har jeg dog den Fortjeneste, at jeg, dersom Søerne blive liggende fremdeles til evig Tid frie for Skat, kan sige, ikke at jeg har forlangt dem satte i Skat, men at jeg har henledet Ministeriets og Thingets Opmærksomhed paa, at der, hvad den høitærede Minister har indrømmet, fra Administrationens eller Lovgivningens Side, hvad man nu vil sige, er et mærkbarligt Misforhold mellem dem, der ere Forder, inddæmmede fra Søerne, og dem, der have Ford inddæmmede fra Havet.

Sagd: Jeg skal kun gjøre en ganske kort Bemærkning. Det forekommer mig, at den ærede Forslagsstiller ikke skulde støde den Sympathi bort, som man gjerne vil hde hans Forslag, ved disse suldstændig vilde Angreb, han rettede paa Andre, der ikke have med dette Spørgsmaal at bestille. Hvad nu for det Første angaar den Theori, han opstiller med Hensyn til de udtørrede Søer, vil jeg sige, at han maa være mærkbarlig ubefjendt med Forholdene, naar han siger, at